

Pozitīvas dzelzceļa
drošības kultūras
veicināšana

Pozitīvas drošības kultūras veicināšana Eiropas dzelzceļos

1. Kas ir drošības kultūra?

Kultūras kā vienoti domāšanas un rīcības modeļi attīstās, kad cilvēki mijiedarbojas un tiem ir kaut kas jāpaveic kopā.

Drošības kultūra ir mijiedarbība starp drošības pārvaldības sistēmas (DPS) prasībām, to, kā cilvēki, pamatojoties uz savu attieksmi, vērtībām un pārliecību, tās saprot, un viņu faktisko rīcību, par ko liecina lēmumi un uzvedība.

Lai drošība būtu ilgtspējīga, organizācijā ir jāsaprot struktūralie (DPS) un kultūras aspekti.

Pozitīvu drošības kultūru raksturo vadītāju un individu kopīga apņemšanās vienmēr rīkoties droši, it īpaši, ja ir jāsasniedz konkurējoši mērķi.

Ja drošību integrē operatīvo darbību plānošanā, tā sekmē darījumdarbību.

Lai saprastu drošības kultūru organizācijā, speciālisti un pētnieki ir izstrādājuši modeļus, kas parasti ietver pozitīvas drošības kultūras raksturīgo iezīmju kopumu. Viens šāda modeļa piemērs ir norādīts 1. attēlā.

1. attēls. Drošības kultūras modelis

Modeļa pamatā ir Rūpnieciskās drošības kultūras institūta (www.icsi-eu.org) nesena darbs.

2. Dzelzceļa drošības kultūra Eiropā

Dzelzceļa drošības kultūras modeļos jāņem vērā organizācijas vides un riska regulējuma režīmu ietekme. Tie kā piemēri identificē darbuzņēmēja pārvaldību un attiecības ar drošības iestādēm kā būtiskus aspektus.

Turpmāk 2. attēlā ir parādīta šī ietekmes ķēde Eiropas dzelzceļos — lēmumi un uzvedība katrā sistēmas līmenī

var ietekmēt organizācijas drošības kultūru neatkarīgi no tā, vai tas attiecas uz dzelzceļa pārvaldījumu uzņēmumu, infrastruktūras pārvaldītāju, par apkopi atbildīgo struktūrvienību, ražotāju, darbuzņēmēju utt.

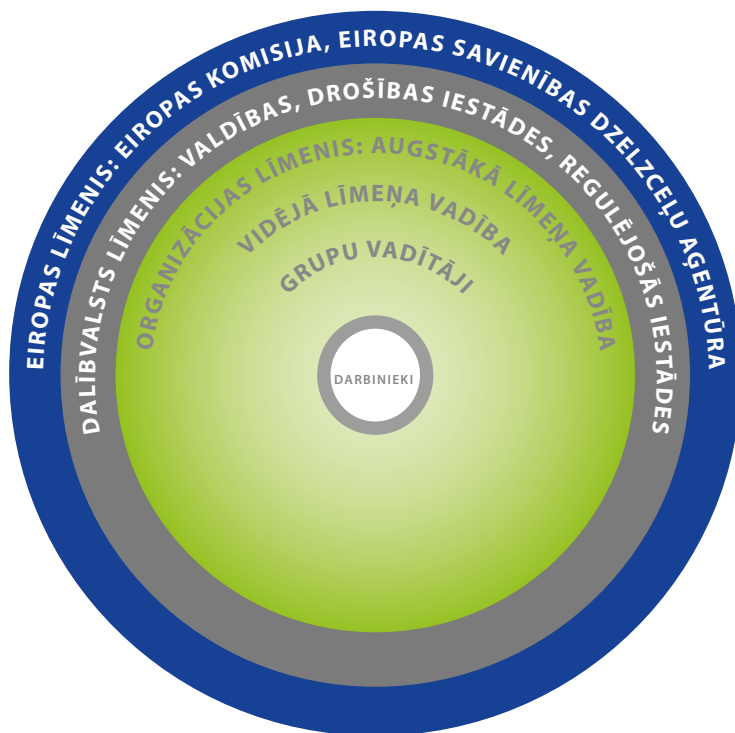
3. Kādas ir pozitīvas drošības kultūras priekšrocības?

Pamatojoties uz RSSB (2015. gads), www.sparkrail.org

- Mazāks operatīvais risks, veicot plašāku riska novērtējumu un uzlabojot izpratni visos organizācijas līmeņos par apstākļiem un risku darba vietā
- Mazāk darbinieku savainošanas gadījumu, likvidējot šķēršļus, kas apzināti, aktīvāk ziņojot par bīstamas tuvošanās gadījumiem
- Mazāk nedrošu darbību un apstākļu, uzlabojot darbinieku iesaistīšanu un līderības attīstību
- Mazākas ar darbinieku savainojumiem, nedrošām darbībām un apstākļiem saistītās izmaksas
- Labāka veiktspēja, labāk izprotot apstākļus darba vietā
- Labāka un efektīvāka DPS, procedūras un noteikumus labāk pielāgojot vēlamajai rīcībai
- Uzlabots korporatīvais tēls

Dzelzceļa drošības direktīvas 29. pantā ir noteikts, ka aģentūra līdz 2024. gada 16. jūnijam izvērtē drošības kultūras attīstību. Direktīvas 9. panta 2. punktā infrastruktūras pārvaldītājiem un dzelzceļa pārvadājumu uzņēmumiem ir noteikts pienākums, izmantojot drošības pārvaldības sistēmu, attīstīt savstarpējas uzticēšanās, pašāvērtēšanas un mācīšanās kultūru. Šīs idejas ir izvirzītas Kopīgajā drošības metodē par drošības pārvaldības sistēmas prasībām un saistītajos norādījumos vienoto drošības sertifikātu un drošības atļauju novērtēšanai.

2.attēls. Drošības kultūras veicināšanas līmeņi

4. Ar ko sākt, lai uzlabotu dzelzceļa drošības kultūru?

Katrai organizācijai, kas vēlas uzlabot savu drošības kultūru, ar augstākā līmeņa vadības atbalstu ir jāīsteno attiecīga stratēģija.

Stratēģijas izstrādē labs pamats kultūras priekšrocību un trūkumu noteikšanai ir drošības kultūras novērtējums.

Pat ja nav novērtējuma, ir daudz veidu, kā uzlabot vienu vai vairākas no pozitīvas drošības kultūras raksturīgajām iezīmēm. Daži ieteikumi:

- saprast un ievērot to, kas jau sekmīgi darbojas;
- nodrošināt pozitīvu motivāciju, piedāvājot redzamus atalgojumus par drošu uzvedību;

- attīstīt vienkāršu sistēmu informēšanai par drošības problēmām;
- izmantot iepirkuma un līgumu nosacījumus, lai akcentētu drošību, strādājot ar darbuuzņēmējiem un piegādātājiem;
- noteikt un darīt zināmu, kas tiek gaidīts no vadītājiem attiecībā uz līderības uzņemšanas drošības jomā.

Neatkarīgi no jūsu lomas jūs varat sniegt ieguldījumu drošības kultūras uzlabošanā. Kopā jums būs jāizzina, kas ir pareizi un efektīvi jūsu organizācijai.

European Union Agency for Railways
120 rue Marc Lefrançq
BP 20392
FR-59307 Valenciennes Cedex
Tālrs. +33 (0)327 09 65 00

era.europa.eu
Twitter @ERA_railways

**Vairāk par drošības kultūru varat uzzināt šādās
tīmekļa vietnēs:**

- www.era.europa.eu
- www.uic.org
- osha.europa.eu
- www.sparkrail.org
- www.icsi-eu.org
- www.skybrary.aero
- www.iaea.org

Making the railway system work better for society.

Publikāciju birojs

Ne aģentūra, ne kāda cita persona, kura darbojas aģentūras vārdā, nav atbildīga par šajā publikācijā ietvertās informācijas izmantošanu.

Luksemburga: Eiropas Savienības publikāciju birojs, 2018

© Eiropas Savienības Dzelzceļu aģentūra, 2018

Reproducēšana ir atļauta, ja ir norādīts avots. Par atsevišķu fotogrāfiju izmantošanu vai reproducēšanu atļauja jāprasa tieši autoritātesību īpašniekam.

Paper: TR-06-17-234-LV-C • ISBN 978-92-9205-378-9 • doi:10.2821/875889

PDF: TR-06-17-234-LV-N • ISBN 978-92-9205-349-9 • doi:10.2821/746605